

KLASSEKAMPEN

Venstresidas
dagsavis

Torsdag 14. november 2019. Nummer 264. Uke 46. Årgang 51. Løssalg: 36 kroner

A-avis

» Sykepleiere knytter frykt for å gjøre feil og faktiske feil til lav bemanning. **SIDE 22 OG 23** Liv Bjørnhaug Johansen

» Gjennom fire år underlagt Nav har jeg opplevd en etat som er blitt mer og mer utilgjengelig. **SIDE 14 OG 15** Guro Aandahl

Alene etter vold

Clemens Saers opplevde lite støtte fra skolen da han ble utsatt for vold i klasserommet. Nå vil Skolenes Landsforbund straffefølge skoler som svikter lærere som blir utsatt for vold.

SIDE 6 OG 7

Har tatt makta

Den høyrekonserverve opposisjonspolitikeren Jeanine Añez har utropt seg til midlertidig president i Bolivia. Mens maktspeilet pågår, øker volden.

SIDE 16 OG 17

Glissen lesefest

«Hele Norge leser» skulle bli næringslivets nye Birken, men under 1 promille av Norge deltar i kampanjen. Spekters Anne-Kari Bratten er blant dem som ligger unna.

SIDE 26 OG 27

Tenker nytt om Nav:

Tilbake til start

» Jeg bor aleine med sønnen min. Uten velferdsstaten hadde vi vært på gata.

LINN HERNING,
LEDER I FOR VELFERDSSTATEN

REDD: Forfatter Linn Herning har viet livet til å redde velferdsstaten. Da hun ble syk selv, kom angsten for at velferdsstaten ikke kommer til å redde henne. **SIDE 10 OG 11**

Simen Tallaksen og Lars Unar Larsen Vegstein (nyhetsjef)
Åse Brandvold | Aina Helgheim | Pål Hellesnes | Bjørn S. Kristiansen
Frida Holsten Gullestad | Jo Skårderud (Trondheim)
Ole Magnus Rapp (Tromsø)
Anne Kari Hinna og Gunnar Wiederstrøm (Bergen)

NYHETER

Sunnfjord sa ja til omstridt gruve

KONSESJON: Et knapt flertall i Sunnfjords kommunestyre sa ja til å gi Nordic Rutile driftskonsesjon for det omstridte gruveprosjektet på **Engebøfjellet**. 23 mot 22 i kommunestyret stemte ja til konsesjonen, melder NRK. Samtidig sa flertallet at de ikke vil ha fjorddeponi av gruveslam. Høringsuttalelsen fra kommunestyre går nå til Direktoratet for mineralforvaltning, som tar endelig avgjørelse i saken. Flere hundre personer møtte opp utenfor rådhuset i Førde for å demonstrere. Nordic Mining skal utvinne rutil og granat i gruveprosjektet på Engebøfjellet. Selskapet har tidligere fått tillatelse til å deponere 250 millioner tonn gruveslam i Førdefjorden.

ONTB

14 prosent av lærere utsatt for vold og trusler

Står alene etter

VOLD: Mange voldsutsatte lærere må selv ta ansvar for å politianmelde elevvold. Nå vil lærerforbund straffeforfølge arbeidsgivere.

SKOLE

av Jo Røed Skårderud, Trondheim

Nylig hadde vi en sak om en kollega som ble sparket hardt i skrittet av en elev. Alvorlig vold. På tross av oppfordringer ville ikke rektor politianmelde, men overlot ansvaret til offeret, sier Geir Allan Stava, forbundssekretær i Skolenes Landsforbund.

Lærerforbundet er alvorlig bekymret over hyppige meldinger om at rektorer og kommune ikke tar vold mot skoleansatte på alvor.

– Det er arbeidsgiver som har ansvar for å anmelde voldsovergrep, sier Stava.

Han viser til at ansatte som må anmelde egne elever, havner i en vanskelig situasjon. De kan ødelegge relasjonen med elever og foresatte – og risikerer represalier.

Stort problem

I fjor ble 14 prosent av grunnskolelærere utsatt for vold og trusler fra elever eller foresatte, ifølge tall fra Nasjonal overvåking av arbeidsmiljø og helse. Selv om arbeidsmiljøloven har klare forskrifter både om forebygging og rapportering av voldshendelser, blir lite rapportert videre.

En undersøkelse gjort av Arbeidstilsynet på 93 barne- og ungdomsskoler i Østfold i 2018 viste at ni av ti skoler var for dårlige på å forebygge vold og trusler mot ansatte, og at voldshendelser sjelden rapporteres.

Skolenes Landsforbund

FAKTA

Vold mot lærere:

■ Ansatte i undervisning er den gruppa som er tredje mest utsatt for vold og trusler i arbeidslivet, ifølge Nasjonal overvåking av arbeidsmiljø og helse (Noa).

■ Ifølge Noa ble 14 prosent av lærere utsatt for vold eller trusler i fjor. En undersøkelse for Utdanningsforbundet i 2017 fant at én av fem lærere hadde opplevd vold det siste året.

■ Skolenes Landsforbund er lærerforbundet i LO.

ber nå sine tillitsvalgte politianmelde arbeidsgivere som ikke beskytter og følger opp lærere som utsettes for vold.

– Arbeidstaker skal, så langt det er mulig, beskyttes mot vold, trusler og uheldige belastninger. En arbeidsgiver som løper fra ansvaret, bryter loven og risikerer straff, sier Stava og viser til arbeidsmiljølovens paragraf 4.3 om trygt arbeidsmiljø.

SL frykter mange lærere opplever å stå uten støtte og oppfølging fra arbeidsgiver etter vold. Forbundet krever kommunale og fylkeskommunale retningslinjer for vold mot skoleansatte.

Skadet for livet

En av dem som har opplevd å stå alene etter vold, er nylig pensjonert lektor Clemens Saers. I 2014 ble han overfalt av en elev som kom inn i klasserommet hans på Oslo Handelsgym. Han ble kvalt til bevisstløshet og påført varige skader på strupen og post-traumatisk stress.

Han er en av få lærere som har stått fram offentlig som offer for elevvold.

– Fordi jeg har stått fram, blir jeg kontaktet med masse skrekkhistorier fra lærere som har blitt utsatt for vold. Det som er gjennomgående, er at det er en avstøtelsesmekanisme i skoleledelsen som hindrer at volden snakkes åpent om, sier Saers.

Han tror få lærere tør snakke åpent om skolevold.

– Rutinene for å følge opp lærere som utsettes for vold,

er et reint luftslott, men å stå fram i mediene er selvmord. Ledelsen opplever at du setter skolen i et dårlig lys, og du risikerer å ødelegge din eksistens i skolen, sier Saers.

Gikk til retten

Saers har betalt en høy pris for å ta opp kampen etter volden han ble utsatt for. Etter volden følte han at han fikk null støtte fra skoleledelsen. Uenighet om oppfølging av voldssaken skapte en konflikt mellom ham og skoleledelsen som gjorde de siste årene i arbeidslivet vanskelige.

Fredag var Saers ferdig i lagmannsretten etter å ha gått til sak mot Oslo kommune for å svikte sitt ansvar for å beskytte lærere mot vold. Taper han, er saksomkostninger beregnet til 1,8 millioner kroner.

Da hjelper det litt at tusen personer, de fleste lærere, har samlet inn en kvart million for å støtte ham i rettsstriden. Dom i rettsaken ventes i midten av desember.

Arbeidsgivers ansvar

Arbeidstilsynet er klare på at vold og trusler på arbeidsplassen er et arbeidsmiljøproblem, aldri en privatsak. Tilsynet er kritisk til at skoleansatte selv skal måtte ta ansvar for å anmelde.

– Dersom en arbeidstaker utsettes for noe som er så alvorlig at det bør politianmeldes, anbefaler Arbeidstilsynet sterkt at arbeidsgiver tar ansvar for anmeldelsen, etter samtykke fra den ansatte, sier Gry Singsaas, avdelingsdirektør for lov og regelverk i Arbeidstilsynet.

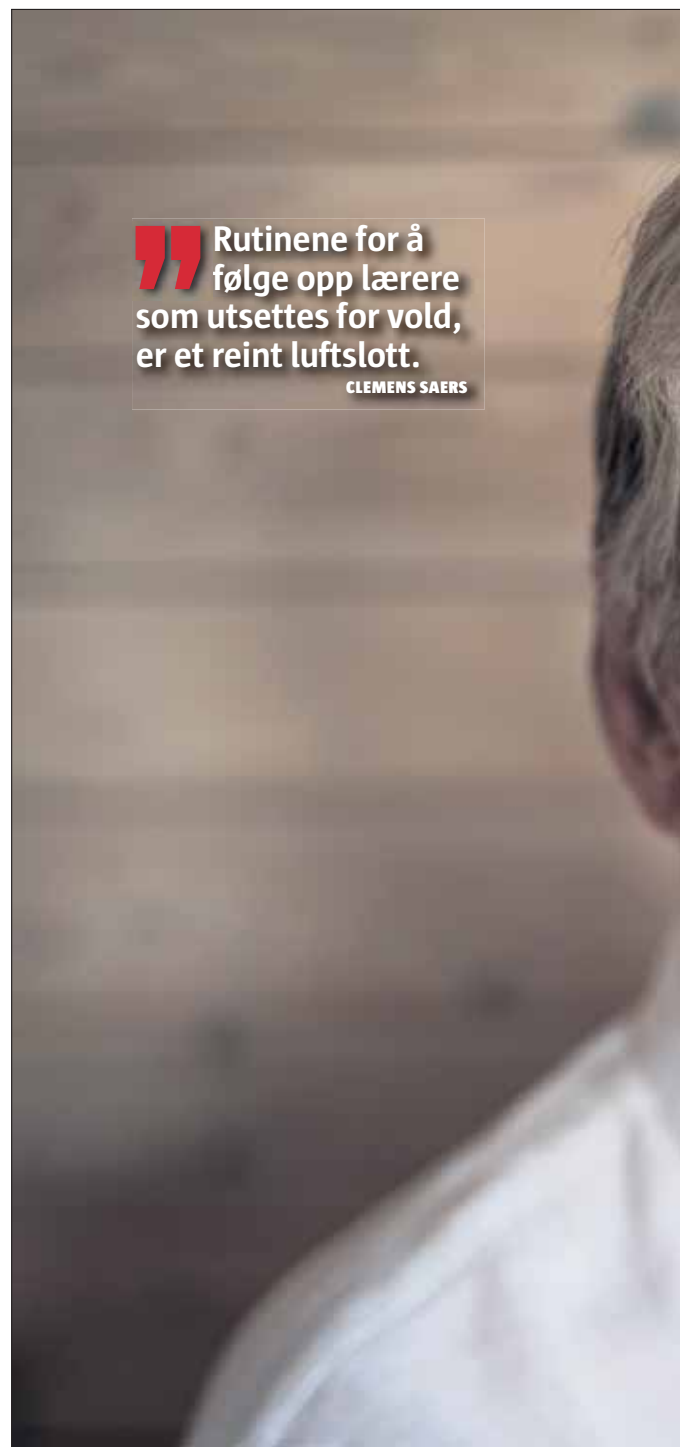
Utdanningsdirektoratet har en veileder for hvordan skolelærere skal beskytte barn og elever mot vold, men ingen retningslinjer eller veiledere for hvordan skoler skal håndtere vold mot ansatte. Også Utdanningsdirektoratet plasserer ansvaret hos arbeidsgiverne:

«Opplæringsloven 9a sier alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø. Arbeidsgiver har ansvaret for å ivareta de ansatte ved skolen.» skriver pressekontakt Doris Amund til Klassekampen.

jos@klassekampen.no

”Rutinene for å følge opp lærere som utsettes for vold, er et reint luftslott.

CLEMENS SAERS

DØDE NESTEN: Lektor Clemens Saers ble nesten kvalt til døde av en elev i sitt

Var nær å grunnstøte

RAPPOR: Cruiseskipet Viking Sky var kun en skipslengde fra å grunnstøte da det mistet motorkraften på Hustadvika i mars, ifølge Havarkommisjonens foreløpige rapport. Rapporten viser også at årsaken til motorstansen var at tankene med smøringsolje ble holdt på et for lavt nivå. Cruiseskipet var på sitt siste av seks nordlyscruiseturer da hendelsen skjedde. **ØNTB**

Forskere tror aper gikk på to bein

VERDT
Å VITE

PÅ BEINA: Forskere tror en nyopplaget ape gikk på to bein for 12 millioner år siden, skriver Forskning.no. Den nye, gamle apens knokler ble funnet i Sør-Tyskland og forskerne mener de antyder at apen kunne gå på to bein. Har forskerne rett, begynner den tobeinte historien lenge før antatt. De tidligste bevisene på oppreist gange er bare 4,4 millioner år gamle. Apen, som har fått navnet Danvius guggenmosi kan ifølge forskerne ha vekslet mellom to og fire bein. **ÅKSH**

Må selv politianmelde volden skolevold

eget klasserom. Det har kostet ham dyrt å ta et offentlig oppgjør med skolens manglende innsats mot vold.

Du kan ha betalt for mye for maten

GUNSTIG: Kiwi får alltid bedre pris fra leverandører enn Rema 1000. For noen varer er prisforskjellen over 15 prosent.

et brudd på konkurranseloven, sier konkurransedirektør Lars Sørgård.

Tilsynet har samlet inn prisinformasjon fra til sammen 16 leverandører og kartlagt nesten 3000 produkter, noe som utgjør drøyt en firedel av omsetningen i Rema 1000, Coop og Norgesgruppen i 2017.

For enkelte varer er prisforskjellen på over 15 prosent. Det vil si at én kjede betaler 15 prosent mindre enn andre for samme vare.

Kjedenes egne merkevarer, frukt og grønt og bakervarer har ikke vært egnet for sammenligning i kartleggingen.

MATVARER

Av Hanad Ali og Anne Marjatta Gøystdal

Konkurransetilsynet har det siste året gjort en kartlegging av innkjøpsbetingelsene i dagligvaremarkedet. Den viser store forskjeller i kjedenes innkjøpspriser.

Norgesgruppen – som eier matvarekjedene Meny, Kiwi, Spar og Joker – får alltid bedre betingelser i netto innkjøpspris, ifølge funnene.

Prisforskjell på 15 prosent

– Vi er overrasket over at det er så store prisforskjeller. Prisforskjeller i seg selv er ikke ulovlig, men dersom slike prisforskjeller har medført at forbrukeren har betalt høyere priser som følge av dette, kan det foreligge

Gjennomførte razzia

Tirsdag gjennomførte Konkurransetilsynet uanmeldt kontroll hos Freia-eier Mondelez Norge. Også Lilleborg AS og Norgesgruppen har hatt besøk.

Enkelte aktører har fremmet krav om lovregulering av forhandlinger, gjennom et såkalt forbud mot prisdiskriminering. Tilsynet har ikke vurdert et generelt forbud, men Næringsdepartementet har nedsatt en ekspertgruppe som skal drøfte spørsmålet. Deres innstilling kommer i januar 2020. **ØNTB**

Klassekampens kundeservice holder nå åpent på lørdager. F.o.m. lørdag 26. oktober holder vi åpent kl. 8-12 på lørdager.

Ring oss på 21 09 30 01 eller send e-post til kundeservice@klassekampen.no

KLASSEKAMPEN